

העם עם הגולן

ראובן זלץ

**רמת הגולן, חבל ארץ שהפך כבר
מזמן לחלק בלתי נפרד מ ישראל.
להגיע לגולן מהמרכז הלח זו
בהחלט קפיצה בזמן ולאחר יום
ברמה הגבוהה, הכולל סיור בשלוש
רפתות ומפגש עם אנשי הגולן, אין
בכלל ספק, כי בגלל הנוף, המראות,
הצבעים והאנשים, אנחנו עם הגולן •**

רפת המפלים מהרפתות הגדולות בארץ

הרפת המשותפת הנמצאת ממש במרכז רמת הגולן היא אחת מהרפתות הגדולות והמצליחות בארץ. יודעי דבר אומרים כי טעם החלב כאן, שונה, בגלל הגובה ומזג האוויר הנוח. רק לפני כחצי שנה החל לפעול המכון החדש בהשקעה גדולה וביזנתן מאמינים מאוד בעתיד הענף והמשכיותו

מיזם משותף

3 קיבוצים שותפים למיזם הרפת במושב יונתן, קיבוץ מעגן הצטרף ב-2000 וקיבוץ אלומות הצטרף ב-2005. יונתן מושב שיתופי דתי, מכסה של 11.5 מיליון ליטר וחורג בצורה מתוכננת בכמיליון ליטר בשנה. בני בוגנים, מנהל הרפת אמר לנו "שיתנו לי עוד לפחות מיליון ליטר מכסה אני עומד בזה בלי בעיה". אמנם הרפת המשותפת החלה בשנת 2000 אך הרפת במושב הוקמה בשנת 89. כיום יש ברפת 1050 חולבות הנחלבות 3 חליבות ביום, תנובה ממוצעת של 41.5 ק"ג לפרה. מכון חליבה חדש, 60 עמדות של חברת אפיק (ואיקט) חברת ניו זילנדית, החל לעבוד בתחילת ספטמבר בעלות של כ-4 מיליון שקל. מרכז מזון שאינו שייך לשותפות אלא למושב ומספק מזון לרפת ולעוד כ-4000 פרות באזור. 17 עובדים מהקיבוצים ומהכפרים הדרוזים באזור. החלב מועבר לתנובה. בני בוגנים, נשוי פלוס 4 סבא לשניים, חבר מושב יונתן, משנת 94 רפתן, 10 שנים לפני היה בוקר. מ-2004 מנהל את הרפת.

מה הקשיים של רפת בגולן?

"תשמע יש פלוסים ומינוסים ובסך הכול הגולן מקום טוב לרפת. החורף כאן יותר קשה מאשר במקומות אחרים, בגלל הלחות הגבוהה, בעצם אנחנו יושבים בתוך ענן חלק גדול מהזמן. הטיפול במרבצים הרבה יותר אינטנסיבי. בקיץ לעומת זאת יש תנאי חום לעיתים קיצוניים דבר הדורש היערכות מיוחדת. כל נושא הצינון וקירור הרפת אינו פוסח עלינו בקיץ אם כי ברמה פחותה יותר ממקומות אחרים בארץ. דבר נוסף, אנחנו חיים באזור שהוא בעצם סוג של ג'ונגל עם המון בעלי חיים העלולים להעביר מחלות. יש כאן

ערוכים להגדלת הרפת. בני בוגנים

חלק מצוות הרפת

הטכנולוגיה הצעידה אותנו קדימה והיא הצעידה אותנו למקומות טובים ואיכותיים יותר. הרפת שלנו היא בעצם רפת אלפא של אפמילק וכאן מבוצעים ניסויים ובדיקות של תוכנות חדשות של החברה

טריפות עגלים על ידי תנים וזאבים. היתרונות, הקיץ יותר נוח ממקומות אחרים דבר הבא לידי ביטוי בתנובת החלב, הלחות נמוכה בקיץ וזה תורם לנושא. דבר נוסף, ההתעברות באחוזים טובים יותר בגלל מזג האוויר."

ממרומי הגולן, איך אתה רואה את מצב הענף?

"אני חושב שהוא ענף טוב ויציב, מהטובים בחקלאות, אני גם חושב שמשטר המכסות חייב להישמר, כי זה מה ששומר על יציבות ותכנון הענף. באופן כללי הרווחיות בירידה ומקווים שהשנה תהיה טובה יותר מהשנה שעברה."

איך הגידול ביבוא משפיע לדעתך על הענף?

"כל נושא הייבוא צריך להיעצר ולדעתי אין שום צורך בייבוא, אין כאן בעיה של ייצור מה גם שהמחיר של הגבינות המיובאות לא זול יותר מהגבינות המיוצרות בישראל". ראה מה קורה עם מחירי הבשר ששם הייבוא נפתח ללא גבולות, עקרת הבית לא ממש מרגישה את ההוזלה. ולעומת זאת ענף הבקר לבשר על סף חיסול. לצערנו.

מזון נחשב הנושא המרכזי ברפת, איך אתם כאן מתנהלים בנושא זה?

"תראה, יש לנו כאן מרכז מזון אזורי השייך למושב יונתן ובשותפות עם "צמח תערובות" והתזונאי הוא סטיבן רוזן משה"מ, יש לנו ממשק ותקשורת צמודה עם מרכז המזון. כולל מעורבות בבניית מרכיבי המנה, אחידות המרקם הטעם והצבע. אני מעורב בזה אישית. פעם בחודש אנחנו יושבים ביחד עם התזונאי והיצרנים ומתכננים את המנה לחודש הבא

ושם גם נקבע מחיר המנה. בגלל שמרכז המזון מספק לרפתות גם בעמק הירדן ושם חם יותר אז חשוב מאוד לשבת ולדייק בנושא. בעמק מתכננים מנות מעט שונות ומותאמות לתנאי האקלים השונה ואצלנו לרוב המנות יותר סטנדרטיות כמובן לפי התקופות ועונות השנה, אבל בהחלט אנו רואים במזון חשיבות עליונה, הן מבחינת העלויות והאיכות, דבר המשפיע ישירות על תנובת ואיכות החלב."

טיפול בשפכים?

"אנחנו רגע בודקים מתקן שאמור לתת מענה טוב לתקנות החדשות לטיפול בשפכים. הנוזלים מוזרמים לאחר הפרדה ראשונית למאגר קולחין מקומי ומשם נשאבים למת"ש אזורי ואנחנו משלמים לפי קוב. בעניין המוצקים, את זבל המדרכים אנחנו אוספים במאצרות בקצה הרפת ומשם מובל למתקן ביו גז. את הזבל מהמאצרות אנחנו מנסים לתת תמורת פינוי מה שלא תמיד צולח ואנחנו נאלצים לשלם בכדי לפנות אותו."

רפת המפלים

מה בעניין חלב ירוק?

"לצערנו כל רמת הגולן נחשבת לאזור שהוא מעבר לקו הירוק וכל המוצרים המיוצרים בגולן בעצם מוחרמים בחלק ממדינות אירופה. אנחנו כאן נפגענו כי הצטרפנו לפרויקט הפרדת החלב אך בגלל שהמחלבה לא יכולה להשתמש בחלב שלנו לייצוא נאלצנו להפסיק וזה פגע בהכנסות שלנו".

רפת ממוחשבת?

"תשמע, כל הרפתנים כבר מבינים כי זה העתיד, רק רפת ממוחשבת, מתקדמת, יעילה ומתוכננת היטב, תוכל לשרוד. הטכנולוגיה הצעידה אותנו קדימה והיא הצעידה אותנו למקומות טובים ואיכותיים יותר. הרפת שלנו היא בעצם רפת אלפא של אפיקמילק וכאן מבוצעים ניסויים ובדיקות של תוכנות חדשות של החברה. הרפת כולה ממוחשבת, מערכות אלחוטיות לפרות, מרבית הפעולות אוטומטיות ומשתדלים שלא להיכנס ולהפריע לפרות בחצרות".

תכנון עתידי?

"לפני כשנה נעשה תכנית אב לבחון את מקסימום הקיבולת שהרפת הזו יכולה להכיל ועל סמך התוכנית נבנה המכון החדש. הגענו למסקנה כי אנחנו יכולים להכיל כ-1600 פרות שזה קרוב ל-20 מיליון ליטר. אנחנו כרגע נמצאים בתכנון של סככה ל-200 פרות נוספות שתבנה בחודשים הקרובים ותהיה מוכנה לקראת החורף כי יש כאן מצוקה של מקום. הבניה שלנו היא בניה מודולרית עם ראייה קדימה כשבועצם כל חמש שנים נבנית סככה חדשה". ▲

מכון קרוסלה בהשקעה גדולה

קשה להיות חקלאי במדינה?

"מאוד קשה להיות חקלאי במדינה, אתה אף פעם לא יודע מאיפה ישכיבו עליך נבוט. החשש הוא תמידי מהחלטות שיפגעו בענף ויגרמו להמשך השחיקה ברווחיות. ענף הרפת הוא ענף גדול השואף להתייעל וגם פועל כך אך ההרגשה היא כי אנו נדחקים לפינה שבה לא יהיה אפשר להצטמצם יותר ואז גם רפתות גדולות ישקלו סגירה".

